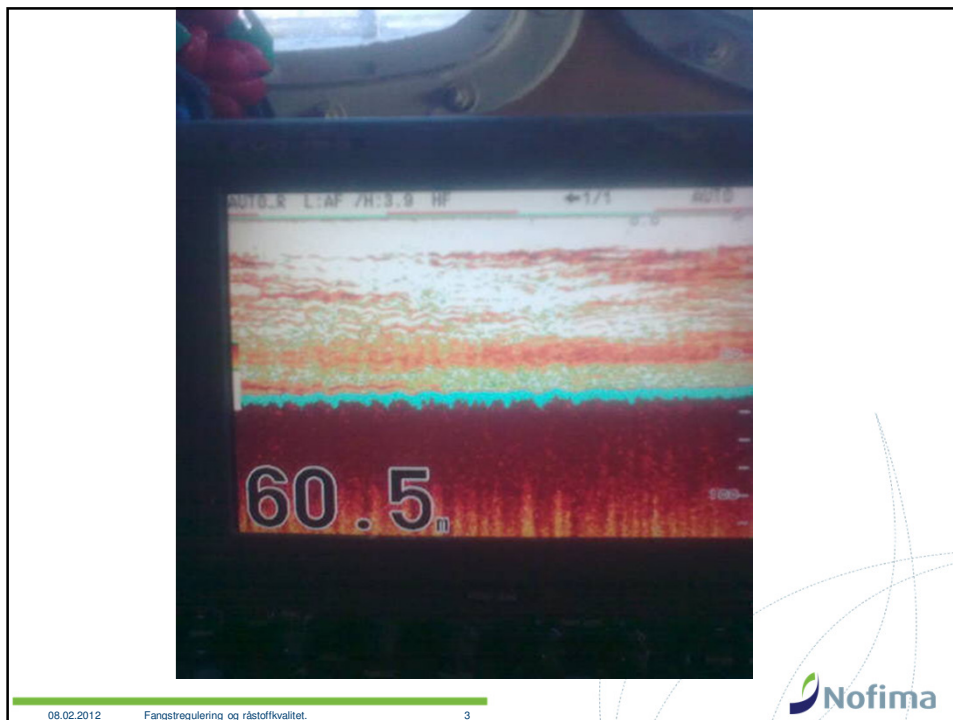

Fangstregulering og råstoffkvalitet i kystflåten

Edgar Henriksen & Marianne Svorken

Innhold

- Hva vet vi om redskap fangstbehandling og kvalitet
- Hvordan oppfatter industrien kvalitet fra flåten
- Pris og kvalitet
- Fangstutvikling og sammenstilling av fangst og kvalitet
- Grep kan tas, men er det lurt?

08.02.2012

Fangstregulering og råstoffkvalitet.

3

Redskap, fangstbehandling og kvalitet Hva vet vi?

- Krokfanget gir best kvalitet, men høttskader forekommer og reduserer utbytte
- Garn oftest dårligst ut til alle anvendelser. Spesielt dårlig ut kommer sjøldød og dårlig utblødd fisk
- Snurrevad kommer godt ut når det gjelder redskapsskader, men direktesløying kombinert med pumping av levende fisk om bord, og råstoff på land, reduserer råstoffkvaliteten
- Kvalitetshåndtering:
  - Rask bløgging, med utbløding i rennende vann i minst 30 minutter
  - Sløying, med påfølgende lagring i kar med tørr is best til de fleste anvendelser
  - Direktesløying og lagring i RSW gir rødere og bløtere fisk
  - Godt utblødd, usløydd fisk, lagret tørt i container, til tørrfisk

08.02.2012

Fangstregulering og råstoffkvalitet.

4

Hvordan oppfatter industrien kvalitet

Intervju med 17 bedrifter fra Lofoten og nordover

- Krokfanget fisk har best kvalitet!!
- Garn kommer dårlig ut, og varierer mye
  - Tonetters er ikke bra
- Snurrevad kommer dårligst ut også fordi spredningen er størst
- Notsei er på linje med garn og snurrevad
- De minste størrelsesgruppene er best på kvalitet

MEN:

- Generelt sett vurderes kvaliteten som OK
- Holdninger betyr mer enn redskap og fartøystørrelse
- Reguleringer oppfattes ikke som svært viktige
  - Kappfiske negativt – bifangstordning positivt
  - Store kvoter påvirker kvalitet negativt

Kystlineflåten får ikke betalt for kvalitet!

- På islandske fiskeauksjoner er linefisk og snurrevadfisk prisvinnere
- Ombordfryst autolinefisk er suveren prisvinner på norske auksjoner
- Norsk fersk line- og juksafisk fra kystflåten oppnår ingen prisgevinst
  - Heller tvert i mot når det gjelder torsk
    - Størrelse viktigst for pris
  - Linefanget hyse prisvinneren i førstehåndsmarkedet, men snurrevad er kvantumsvinneren.

Pris etter kvalitet = krangel

- Sterkt frustrerte linefiskere vurderer å legge om!
  - Høye kostnader og lavere fangstrate
  - Kvalitet belønnes ikke nok
  - Dårlig kvalitet får ofte samme pris som god kvalitet
- Kjøperkorpset vegrer seg for å prise etter kvalitet
  - Fører til krangel også fiskere i mellom
  - Høy pris for kvalitet gir forventning om prisøkning for alle
  - Mange kjøpere ikke i posisjon til å redusere pris for dårlig kvalitet
    - Gir for høy pris for dårlig kvalitet
    - Trussel om boikott
  - Ujevne tilførsler medfører ”samfengtstrategi”
    - Ikke kapasitet til utnytte muligheten til differensiering

Utviklingen i kystflåtens fangster Art/redskap (2000–2010)

- Torsk
  - Andel krokfanget torsk går ned
  - Andelen torsk landet med snurrevad og garn øker
    - Garn er størst, snurrevad nest størst
- Hyse
  - Krokfanget i relativ tilbakegang
  - Snurrevad holder sin posisjon og er på størrelse med line
  - Garn er fallende
- Sei
  - Juksa og snurrevad er om lag like store og svakt avtakende
  - Garn var avtagende fram til 2005, men har deretter økt
  - Not er størst og varierer mer, men øker

Utviklingen i fangststørrelse

- I alle fartøygrupper, for alle redskap har fangststørrelsen en økende tendens
  - Og en økende tendens til "storsjøvær"
- Jevnt over færre landinger i alle fartøygrupper
  - Men, antall garnfangster øker i gruppen 11–15m og snurrevadfangstene er sterkt økende i gruppen med faktisk lengde over 28 m
- I de minste fartøygruppene er garn det dominerende redskap når det gjelder antall fangster. I de større fartøygruppene overtar snurrevad
- Antall landinger fra krokredskap er jevnt over avtakende

Førstehåndsmarkedet for ferskfisk

Sammenstilling av fangststatistikk og intervju

- Garn og snurrevad gir dårligste råstoffkvalitet og har størst spredning, men øker sine andeler av kystflåtens landinger
  - Garnfanget torsk gir best pris til fisker (fiskens størrelse)
  - Er også en kostnadseffektiv drift
- Krokfanget fisk gir best kvalitet og minst variasjon, men reduserer sine andeler av landingene
- Store fangster, og spesielt store fangster levert fra store fartøy, har negativ effekt på kvalitet, men fangststørrelsene øker
- Råstoffkvaliteten fra store fartøy er dårligere enn fra små
- Større kystfartøy utrunder seg for ombordfrysing

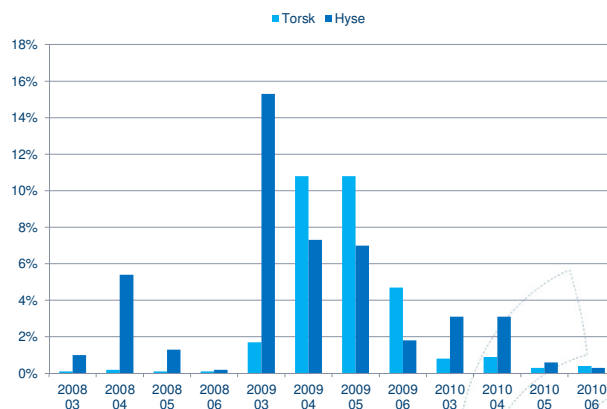
Mulige reguleringsgrep som kan fremme kvalitet

- Legge begrensinger på redskapsvalg
- Regulere bruksmengde og ståtid, i første rekke for garn, men også for line
- Innføre reguleringer som favoriserer krokfangst på lik linje med levendefangst
- Sette begrensinger på fangststørrelse ut fra hvilke tekniske kapasiteter fartøy har for å håndtere fangsten på en kvalitetsmessig god måte

Men, bør det gjøres?

- Kvalitet på bekostning av fangsteffektivitet, men
  - Vi kjenner verken prisgevinsten eller de økonomiske konsekvensene av effektivitetstap
- Kvaliteten kan definitivt bli bedre, men
  - Vil vi få betalt i markedene for å heve en kvalitet som er tilstrekkelig for de fleste anvendelser?
- Dokumentasjon av potensialet for økt verdiskaping som følge av økt kvalitet bør ligge til grunn for reguleringsgrep som reduserer fangsteffektiviteten vesentlig

Redusert i pris grunnet ”kvalitetstrekk” Konjunktur ikke kvalitet

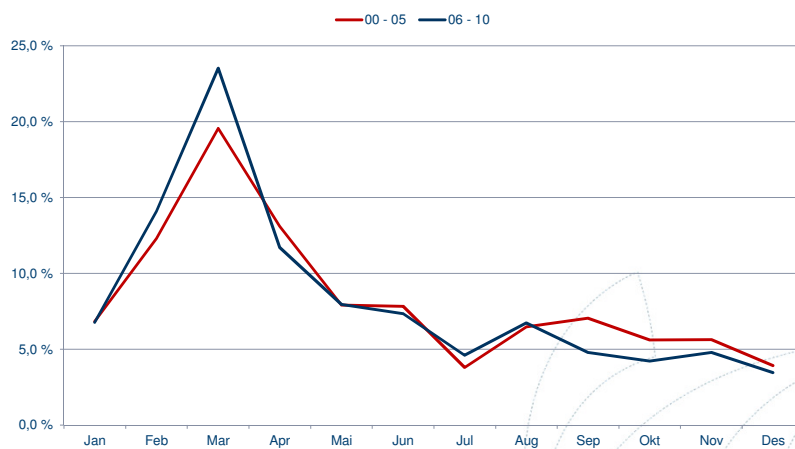
08.02.2012

Fangstregulering og råstoffkvalitet.

13

Nofima

Sesongprofil hvitfisk

08.02.2012

Fangstregulering og råstoffkvalitet.

14

Nofima